

Muistio

22.8.2024

VN/23936/2024-MMM-1

Maa- ja metsätalousministeriön asetus siemenperunan kaupasta annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen liitteen 1 kohdan 4 kumoamisesta

1. Pääasiallinen sisältö

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa siemenperunan kaupasta (392/2020) säädetään vaatimuksista, jotka liittyvät siemenperunan tuotantoon, sertifiointiin, markkinointiin ja maahantuontiin. Asetuksen liitteessä 1 on vaatimukset, jotka koskevat viljely- ja esikasvirajoituksia, karanteenituhoojia, maalevintäisiä virooseja ja sukupolvien enimmäismääriä.

Asetuksen liitteen 1 kohdan 4. Maalevintäiset viroosit mukaan *esiperussiemenessä ja perussiemenessä ei saa esiintyä maltokaariviroosin silmämääräisesti näkyviä oireita*. Tällä asetusmuutoksella olisi tarkoitus kumota eli poistaa liitteestä 1 edellä mainittu vaatimus eli kohta 4. Liitteen 1 sisältö säilyisi muuten muuttumattomana.

2. Tausta ja nykytila

Maltokaarivirus (potato mop-top virus) on perunan virustauti. Taudin oireet, kaarimaiset ja rengasmaiset vioitukset perunan mukulan sisällä, heikentävät perunan ulkonäköä sekä käyttölaatua etenkin ruokaperunalla. Maltokaarivirus voi levitä kuorirokkoa aiheuttavan sien (*Spongospora subterranea*) välityksellä ja säilyä maassa pitkään sen kestoitoina. Asetuksessa on asetettu tarkemmat laatuvaatimukset kuorirokkosienen aiheuttamille oireille (liitteet 3 ja 4). Maltokaarivirus voi levitä uusille alueille saastuneen siemenperunan ja maa-aineksen mukana. Maltokaariviruksen leviämistä torjutaan viljelykierrolla, hyvällä viljelyhygienialla ja sertifioidun siemenperunan käytöllä.

Liitteen 1 kohdan 4. vaatimuksen täytyminen on käytännössä tarkastettu ottamalla siemenperunan sertifiointiin liittyvän varastotarkastuksen yhteydessä esiperussiemen- ja perussiemenluokkien eristä erillinen näyte, jonka perunat on halkaistu maltokaariviruksen mahdollisten oireiden tutkimiseksi ja toteamiseksi. Oireita ei välttämättä havaita silmämääräisesti multaisten perunoiden pinnalta ja perunat on siksi pesty ja halkaistu Ruokaviraston erillisissä toimitiloissa. Kaikilla perunalajikkeilla maltokaariviruksen oireet eivät välttämättä kuitenkaan ilmene samalla tavoin ja niin, että sen oireita olisi mahdollista havaita silmämääräisesti, vaikka mukulat pestään ja halkaistaan. Kasvu- ja varastointiolosuhteilla voi olla lisäksi vaikutusta oireiden ilmenemiseen.

Maltokaarivirusta koskeva vaatimus on kansallinen ja se koskee ainoastaan Suomessa tuotettua siemenperunaa ja korkeimpia siemenluokkia (esiperussiemen ja perussiemen). Vastaavaa vaatimusta ei ole EU-lainsäädännössä ja vaatimusta ei ole tästä johtuen voinut vaatia Suomeen tuotavilta ko. siemenluokkien sertifioiduilta siemenperunoilta. Vaatimusten tarkoituksena on ollut varmentaa sertifioidun siemenperunan korkeaa laatua ja estää maltokaariviruksen leviäminen siemenperunan mukana.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Maa- ja metsätalousministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 30
00023 Valtioneuvosto

Hallituskatu 3 A
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

kirjaamo.mmm@gov.fi

3. Ehdotettu muutos ja vaikutukset

Asetusmuutoksella poistettaisiin liitteen 1 kohtaan 4. kirjattu vaatimus, jonka mukaan esiperussiemenessä ja perussiemenessä ei saa esiintyä maltokaariviroosin silmämääräisesti näkyviä oireita. Ruo-kaviraston siemenperunan sertifiointiin liittyvissä tarkastuksissa maltokaariviruksen oireita on havaittu viimeksi 10 vuotta sitten. Asetusmuutoksella ei katsota olevan merkittäviä vaikutuksia suomalaisen siemenperunan korkeaan laatuun.

Erillisestä tarkastuksesta ja perunoiden halkaisusta luopuminen vähentäisi esiperussiemenen ja pe-russiemenen tarkastuksiin kuluvaan aikaa ja tarkastukseen liittyviä kustannuksia. Tarkastuksen kus-tannukset on laskutettu toimijoilta. Tarkastuksiin liittyen on lisäksi huomioitavaa, että kaikilla lajikkeilla maltokaarivirus ei aiheuta lainkaan mukulassa näkyviä oireita, mikä voi heikentää tarkastustulosten luotettavuutta. Maltokaariviruksen pystyy luotettavasti määrittämään ainoastaan laboratoriotestillä. Laboratoriotestaamista ei kuitenkaan ole nähty kustannus- ja resurssisyistä toteutettavana vaihtoeh-tona. Asetusmuutos keventäisi lisäksi kansallista sääntelyä, koska vaatimus ei perustu EU-säädök-siin.

Siemenperunan sertifiointiin liittyvillä tarkastuksilla ja laboratoriotesteillä varmistetaan siemenperunan korkea laatu. Ehdotetun asetusmuutoksen ei katsota heikentävän Suomen yleisesti hyvää kasvinter-veystilannetta. Tavoitteena on edelleen säilyttää perunan hyvä kasvinterveydellinen tila ja vaarallisiin kasvintuhoojiin suhtaudutaan vakavasti. Asetuksen vaatimuksen mukaisesti sertifioidujen siemenpe-runoiden tulee olla käytännössä vapaita kaikista tuhoojista, jotka heikentävät siemenen käyttökelpoi-suutta ja laatua. Siemenperunoiden tulee lisäksi täyttää asetuksen muut vaatimukset eri kasvintuhoo-jien osalta.

Asetus on lausunnolla 1.10.2024 saakka. Asetusmuutoksen on tarkoitus tulla voimaan lokakuussa 2024.